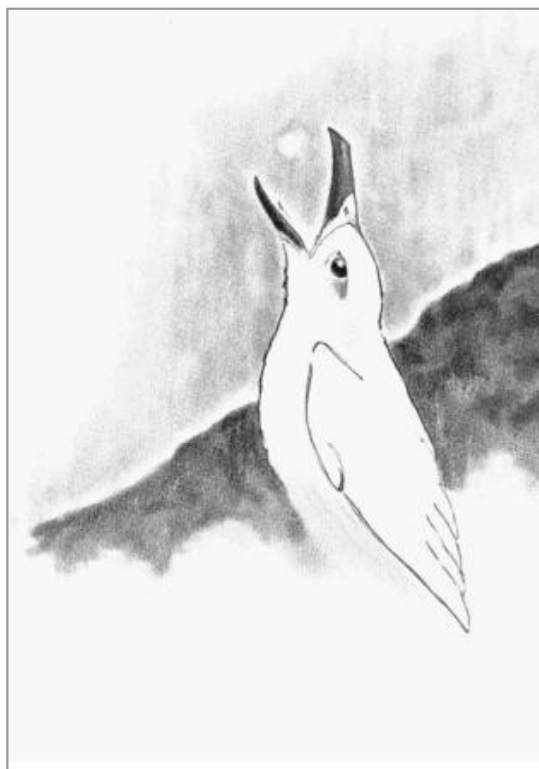

VOOR DE LOL

André Schulten

19 mei 2007. Zomaar een datum. Een mooie voorjaarsavond om er even op uit te gaan. Verrekijker en vogelgids mee. Op de fiets naar Meinerswijk. Tussen bramen en brandnetels hoor en zie ik mij eerste Bosrietzanger, hoewel ik dat thuis pas zeker weet een paar vogelgeluiden geluisterd te hebben. Altijd leuk, een nieuwe soort. Ik ben geen soortenjager, houd geen lijsten bij, maar het doet me telkens weer goed. Een paar honderd meter verderop is het echt raak. In een verruigd weilandje met prikkeldraad en bramen zie ik bij elkaar een Grauwe Klauwier, een Roodborst-tapuit, een Braamsluiper, een Paapje, Ringmussen en een paar Kneutjes. Vooral de klauwier is bijzonder. Een keer eerder heb ik de soort in Nederland gezien. Dat was in 1974. In die tijd fietste ik vaak door het Duivense Broek, een door ruilverkavelingen bijna steriel geworden landschap tussen Zevenaar, Duiven, Lathum en Giesbeek, maar de aanhouder wint. Die dag, ergens in juni, hoorde ik hoog in de lucht een paar wulpen. Ik keek omhoog en zag ze opgewonden rond twee grote vogels cirkelen. Langzaam drong het tot me door. Vogels groter dan Wulpen... Dat zijn écht grote vogels, realiseerde ik me. Ik keek nog eens goed en tot mijn stomme verbazing bleken het Ooievaars te zijn. Toen bijna uitgestorven in ons land. Ik werd helemaal enthousiast, maar kon dat met niemand delen. Even verderop ontdekte ik een derde ooievaar. Deze stond in een pas gemaaid weiland. Ik fietste er voorzichtig heen, posteerde mij achter een grote populier en bleef staan kijken. In zekere zin voelde ik me wat stom, want gezien is gezien en wat valt er dan nog te kijken. Maar zo'n zeldzame vogel zie je niet elke dag. Even later kwam de boer op zijn tractor het weiland inrijden om het gras te schudden. Die keek mij verbaasd aan en toen voelde ik me helemaal opgelaten. Ik ben maar weer op de fiets gestapt. Nog geen minuut later ontdekte ik drie Grauwe Klauwieren, twee mannetjes en een vrouwtje. Het kon niet op. Enthousiast kwam ik thuis. 'Ik heb Ooievaars gezien!' Waarop mijn broer reageerde met: 'Huh, reigers zeker, met een bloedneus'.

In Meinerswijk ontdek ik verder geen bijzonderheden, maar op de terugweg wacht mij nog een verrassing. Bijna thuis hoor ik in een smalle groenstrook op de helling tussen Onderlangs en de Utrechtseweg, ter hoogte van het voormalig Elizabeth's Gasthuis ineens een Nachtegaal. Een paar honderd meter van het centrum. Ik twijfel even, maar de zang is onmiskenbaar. Ik keer om en met de fiets aan de hand probeer ik de vogel tussen het gebladerte te ontdekken. Er komen een paar wandelaars voorbij, in zichzelf gekeerd, mobiel bellend of druk in gesprek. Ik overweeg om hen op het dier te attenderen, maar ik laat het.

Bijna iedereen weet dat nachtegalen mooi zingen, al is het maar van horen zeggen of van de Chinese Nachtegaal uit het sprookje van Andersen, maar ik ben er van overtuigd

dat vrijwel niemand het geluid zal herkennen. De zang wordt alom geroemd. Welluidend en zeer krachtig. De grootste onder de zangvogels. Melodieuus en zeer gevarieerd. Letterlijk luidkeels. Er is wat gejubeld over de zang van de Nachtegaal. Maar het is een hele toer om het dier te zien te krijgen, schuw als hij is. Ik herken er wel iets in. Aanwezig zijn, maar toch onzichtbaar willen blijven. Ik blijf een poosje staan luisteren, maar ik raak niet geroerd. Duuu... duuu... duuu... Hard en doordringend. Ik heb niets met het romantische gedoe rondom Nachtegalen. Ik heb andere ervaringen. Voor mij zijn Nachtegalen gekoppeld aan brandnetels, muggen, nat mos en ondoordringbaar bos en struikgewas. Greffelkamp, Bruuk, Korenburger Veen. Ga daar maar eens met je lief wandelen... Hoezo romantiek? In het duingebied, waar ook veel Nachtegalen voorkomen, ligt dat misschien anders. Alles is relatief, maar ik moet het nu eenmaal hebben van mijn ervaringen in het oosten van het land.

*Het was een zwoele voorjaarsnacht toen ik mij onverwacht bedacht
Wie kan mij nog verhalen van het zingen van de nachtegalen
Wie kent nu nog het godd'lijk kwelen..*

... ach, laat ook maar, het is niks om over te dichten, zo'n vogel fluit om zijn territorium af te bakenen en een vrouwtje te lokken. Verder niets. Toch voelde ik jarenlang iedere lente een knagende onrust als ik geen nachtegalen had gehoord, naweeën van romantische ideeën uit mijn jeugd.

Wat mij wel echt raakt is het fluiten van Merels. Huis-, tuin- en keukenmerels. Gieteling op z'n Zevenaars. Zingt als het regent, jubelt als het giet. En dan niet de voorjaarszang. Niet het vocale geweld in de ochtenduren dat het lijkt alsof de hele wereld is gevuld met merel, dat pijn doet aan de oren, maar het zingen van een enkel mannetje in de nazomer. Als het broedseizoen voorbij is en de felle territoriumgevechten ten einde zijn dan gaan de mannetjes anders zingen. Heel zacht en bijna bedachtzaam. Ingetogen. Alsof over iedere strofe even nagedacht wordt. Daar word ik altijd weer heel stil van. Misschien doen ze het om alvast een beetje te oefenen voor het volgend jaar. Ik weet het niet. Ik houd het erop dat het gewoon voor de lol is. Dat zo'n dier gewoon zit te genieten van zijn eigen kwaliteiten. En dat zomaar in de achtertuin, bovenin een conifeer of op een schutting. Zo'n doodgewone Merel.

